Allâh Dostlarının Zâhirde Küfür gibi Gözüken Sözleri – 1. Bölüm

[quote width="auto" align="left|right|none" border="COLOR" color="COLOR" title="EDİTÖRÜN NOTU"]Ali Hoşafçı Hoca Efendinin "Allâh Dostlarının Zâhirî Küfür İçerikli Sözleri" başlıklı makalesini 5 bölüm halinde yayınlıyoruz. Mevlâ Te'âlâ istifâdelenmeyi nasîb etsin.[/quote]

Bazı felsefeciler "Allah (Celle Celalühü)'ın veli kulları, Allah (Celle Celalühü)'ın peygamberinden daha üstündür. Çünkü biz, bizde var olan bilgileri doğrudan doğruya hiç vasıtasız olarak Allah (Celle Celalühü)'dan alıyoruz peygamberler ise, Cebrâil vasıtasıyla alıyorlar, onun için bizde olan velâyet makamı, nübüvvet makamından daha üstündür" gibi bâtıl ve itikat bakımından tehlikeli iddiaları ileri sürmüşlerdir. İbn Teymiyye de bunları eleştirmiş ve tekfir etmiştir.

Tasavvufun büyük temsilcilerinden olan İmâm Rabbânî (k.s.), bu anlayıştan Allah'a (Celle Celalühü) sığınmak gerekir, der.[1] Başka bir mektupta şöyle der: "Hiçbir veli, derece itibari ile bir nebinin, bir peygamberin mertebesine ulaşamaz. Velinin başı davamlı nebinin kademi altındadır." [2]

Âlimlerin zahir anlamda şeriata ters olan küfür sözleri için ehl-i sünnet de, o sözlere küfürdür demiştir. Ama o âlimleri tekfir etmemişlerdir. O küfür sözünün teviline bakmışlardır. Bakmak da gerekir. Çünkü o sözü söyleyen âlimlerin diğer eserlerinde, yaşantılarında ve ibadetlerine bakıldığında Kur'an'a, sünnete ve şeriata baglılıkları tatbikleri ile önder konumunda olan büyük Allah dostları olduğu görülecektir. Onun için söyledikleri acayip sözlerin bizim anladığımız manada olmadığı anlaşılmalıdır.

Şeyh Şerafeddin Yahya el-Münirî'ni "mürid kardeşinin başını kesmedikçe ve annesi ile evlenmediği sürece, tarikattaki makamlarda ilerlemeyeceği" sözlerinin gerçek manasının beyanı için İmam Rabbanî'nin **Molla Şemseddin**'e yazmış olduğu **Mektubat, III. cilt 33. mektub**unda.

İmam Rabbanî diyor ki:

Şeyh Şerafeddin Yahya el-Münirî'nin: "İnsan kardeşinin başını kesmedikçe, tasavvuftaki makamlara ulaşmaz!" sözünden maksat, tarikattaki makamlara ulaşma yolunda şeytanla mucadele edilirken, (kardeşin öldürülmesi) tabiri Allah-u Teâlâ'nın

فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ / fehüve lehû karin [3] âyeti kerimesindeki "Karîn" sözcüğü, Buharî'de insandan ayrılmayan "Şeytan" olarak tefsîr edilmiş [4]

"Şeytan insanın çok yakını" kavl-i şerifinden esinlenilmesi gibi, şeytan insanın doğumundan ölümüne kadar insanla uğraşır, devamlı onla birliktedir.

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ

Nihayet (Allah'dan göz yuman kâfir, şeytanla bir arada mahşerde) bize geldiği zaman, (arkadaşı şeytana) şöyle der: "Keşke benimle senin aranda, doğu ile batı uzaklığı olaydı!… Sen ne kötü arkadaşmışsın!…"[5]

Her insanın yanında bir de "cin" sınıfından arkadaşı olduğuna şu hadîsi şerîfler işaret eder. Sahihi Müslim'den:

Abdullah ibn-i Mesûd (radıyallâhu anh) naklediyor:

Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu:

– Sizden kimse istisna olmaksızın, her birinizin cin den olan bir karîni vardır. Sahabe-i Kirâm sordu:

– Yâ Rasûlullah!.. Sana da bir karin tevkil edilmiş midir?

– Bana da öyledir!.. Ancak Allah ona karşı bana yardım etti de, o Müslüman oldu ve artık bana hayırdan başka bir şey tavsiye etmiyor. [6]

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ إِلاَّ عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ

(İblis) "Öyle ise izzet ve şerefine yemin ederim ki, ben onların hepsini mutlaka azdıracağım, ancak içlerinden ihlâslı kulların müstesnâ" dedi. [7]

"**İblis** dedi ki: Ya Rabbi! Beni azdırmana karşılık, yemin ederim ki ben de dünyada onlara günahları süslü göstereceğim ve senin ihlâsa erdirdiğin kulların müstesna, hepsini azdıracağım." [8]

İşte şeytanını ve nefsini yenip, şeytanın azdıramayacağı, ihlâslı kullardan olup, daha yukardaki makamlara ulaşılacağını anlatmak için, insan kardeşinin başını kesmedikçe, tasavvuftaki makamlara ulaşmaz sözünde, şeytan tabiri yerine kardeş tabiri kullanılmıştır.

Seyr-i sülûk yolunda olan, o halleri yaşayanların birbirileri aralarında anlayabileceği ve birbirilerine söyledikleri, avama söylemedikleri sözleri, Selefi görüşü üzere olduğunu iddia edenler gibi bu işleri bilmeyen kişiler, bu sözleri alıp, bu işleri bilmeyen insanlara haklı çıkmak, taraftar kazanmak için malzeme olarak kullanıyor. O sözü söyleyen âlimlerin yaşantılarına, eserlerine ve ibadetlerine bakmadan, sorgulamadan tevil etmeden, ne demek istediklerini bilmeden, sormadan belden aşağıya vuruyorlar.

İşte, yukarda kardeş örneğinde görüldüğü gibi. Şimdi siz yukardaki âyet ve hadisleri açıklamalarını görmeseydiniz, farklı düşünecektiniz bekli de. Allah dostlarını tekfir edecektiniz. Biz burada arkadaş anlamanı açıkladık bilmediğimiz fakat buradaki gibi açıklaması olan velilerin küfür içerikli sözlerini görünce, hemen tekfir etmeyelim, tevil yoluna gidelim.

Hadîd suresi 20. âyetinde, Allah (Celle Celalühü) bitkilerin tohumlarını eken çiftçilere kâfir kelimesinin çoğulu olan "küffar" diyor.

Kur'an'ın geneline baktığımızda, bu küffarın bizim anladığımız bildiğimiz kâfirler anlamında olmadığını anlıyoruz. Kâfir bir şeyi örten, gizleyen

anlamına geliyor. Çiftçiler de toprağa tohumu atıp üstünü örtüyorlar. Allah çiftçilere bu manada kâfir diyor. Şimdi direk âyetın zahirine yapışıp, tevil etmeden araştırmadan Allah çiftçilere kâfir diyor, dersek olur mu?!

Şeyh Şerafeddin Yahya el-Münirî'nin:

"Annesiyle evlenmediği müddetçe…" sözüne gelince, buradaki "anne"den kişinin Cenab-ı Hak'kın kaza ve kader defterindeki yaratılacak olan şeklinin manevi haritası kastedilmiştir. Bizim varlığımız, işte o Cenab-ı Hak'kın iliminde mevcut olan gerçeğin veya o manevi âlemde o kadar yükselir ki, aslını oluşturan bu gerçeği müşahede eder. İşte ona, yani Mevla'nın ilimindeki asla (o temel gerçeğe) tarikat dilinde "anne" denilmektedir.

İnsan bu anne ile evlenmediği, yani onunla kucaklaşmadığı müddetçe, kâmil bir Müslüman olmaz, denilmek istenilmektedir. Yani tarikatta "anne" sözünden maksat, hepimizin bildiği anne değildir. Çünkü bu anne ile evlenmek, tamamiyle Allah tarafından bize indirilen Kitabın içeriğine aykırı, tarikatın da kabul etmediği menfur bir iştir.

Vacipleri farz hükmünde, sünnetleri de vacip hükmündeymiş gibi amel eden bir âlimin, 10 yaşındaki bir çocuğun bile kabul etmeyeceği bir sözü kabul ettiğini düşünmek kadar cahilce bir fitne ve iftira olamaz. Tasavvufta bu mananın, yani dünya hayatındaki anne ile evlenilmesinin kastedilmediğini böylece belirtmiş olduk.

İTİRAZ

Ashab'dan "**Enel Hak!**" diyen var mı?

CEVAP

Abdullah İbn Mes'ud şöyle demiştir:

Ben Resülullah (aleyhissalâtu vesselâm)'ın şöyle söylediğini duydum:

Allah, mümin kulunun tevbesinden, tıpkı şu kimse gibi sevinir:

"Bir adam hiç bitki bulunmayan, ıssız, tehlikeli bir çölde, beraberinde yiyeceğini ve içeceğini üzerine yüklemiş olduğu bineği ile birlikte seyahat etmektedir. Bir ara (yorgunluktan) başını yere koyup uyur. Uyandığı zaman görür ki, hayvanı başını alıp gitmiştir. Her tarafta arar ve fakat bulamaz. Sonunda aç, susuz, yorgun ve bitap düşüp:

"Hayvanımın kaybolduğu yere dönüp orada ölünceye kadar uyuyayım." der. Gelip ölüm uykusuna yatmak üzere kolunun üzerine başını koyup uzanır. Derken bir ara uyanır. Bir de ne görsün! Başı ucunda hayvanı durmaktadır, üzerinde de yiyecek ve içecekleri. İşte Allah'ın, mümin kulunun tevbesinden duyduğu sevinç, kaybolan bineğine azığıyla birlikte kavuşan bu adamın sevincinden fazladır."

Müslim'in bir rivayetinde şu ziyâde var:

Sonra adam sevincinin şiddetinden şaşırarak şöyle dedi:

“Ey Allah’ım! Sen benim kulumsun, ben de senin Rabb’inim.”[9]

Sözü daha fazla uzatmadan, hadis-i şerifin sonundaki ziyadeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Kul yaşadığı şaşkınlık ve sevinçten diyor ki:

“Ey Allah’ım! Sen benim kulumsun, ben de senin Rabb’inim.”

Hazreti Peygamber, bu sözü söyleyen şahsın küfrüne hükmetmemiştir. Hâlbuki normalde o sözün anlamı gayet açık, o sözü kim söylerse söylesin, o kişi kâfir olur. Ama Hazreti Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) o zat için bu hükmü vermemiştir.

İTİRAZ

O sahabenin durumu farklı dili sürçtü sevincinden şaşırdı.

CEVAP

Hazreti Ömer’i hatırlayın! Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) vefat ettiğinde ne diye bağırmıştı?

“Kim Allah Resulü vefat etti derse, boynunu vururum!”

Hazreti Ömer sahabe değil miydi, haşa Peygambere mi tapıyordu?

Hal galebesi ile böyle sözler çıkabilir. Coşkun aşk hali dolayısıyla böyle sözler edenler mazur görülür.

Dünyalık olan kaybolan bineğine azığıyla birlikte kavuşan bir sahabenin sevinci dilinin sürtçmesine şaşırmasına sebep oluyorsa, Allah (Celle Celaluhû)’ın ayetleri kendini okuyan sahabelerin ölmelerine, bayılmalarına, titremelerine sebep oluyor. Sahabelerin yanı sıra, Allah’ı zikretmek, insanların cezbeye gelip şarhoş gibi olup kendilerinden geçmelerine sebep oluyor. **Cem makamı** da Hak’tan gayrı her şeyi, O’nun ziya-i vücudunun bir gölgesinin gölgesi olması itibarıyla unutup ve bütün benliğiyle asla yönelip Allah (Celle Celalûhu)’tan başka bir varlık düşünememesine sebep oluyor.

Keramet sahibi o Allah dostlarının, cem makamında o sekir hallerindeyken sarf ettikleri küfür gibi gözüken o sözleri, kendinde olmadan veya dil sürçmesi ile söylenmiş bir söz olarak neden görmüyorsunuz?

İbn Teymiyye: Sekr Halinde Söylenen Sözlerden Sorumlu Değillerdir.

Selefi görüşü üzere olduğunu iddia edenlerinin görüşlerinin kaynaklarından biri olan imamları İbn Teymiyye, sekr, yani manevi sarhoşluk hakkında bazı büyüklerin bu halde iken söyledikleri şeriat dışı sözlerinden bahsediyor ve günah olmadığını söylüyor. O diyor ki:

“Bu kişiler hakkında şöyle hükmedilir; Kişinin aklı haram olmayan bir şeyden gitti ise, o zaman ondan sudûr eden yasak sözlerden ve fiillerde sorumluluk yoktur.” [10]

Tasavvufta Allah’ın veli kulları, gerek manevi şarhoşluk, gerekse zahirde

küfür gibi gözüken sözlerin birçok manası, aslında dışarından gözüktüğü gibi değildir. “Taptığınız ayağımın altında”daki gibi.

SONRAKİ BÖLÜMDE “BAYRAM HOCANIN ‘MUHAMMED = ALLÂH’ SÖZÜNÜN ÎZÂHI”

---

[1]İmâm Rabbanî (k.s.), Mektubat, I, 114, mektup no: 108.

[2] İmâm Rabbanî (k.s.), Mektubat, I, 260, mektup no: 266.

[3] ez-Zührûf: 36

[4] Buhari, Diyat: 22; Buhari, Tefsir: 37

[5] ez-Zührûf: 38

[6] Ahmed b Hanbel, Müsned: l, 375

[7] Sâd: 82–83

[8]Hicr: 39-40

[9] Buharî, Da’avât: 4; Müslim, Tevbe: 3, (2744); Tirmizî, Kıyâmet: 50, (2499, 2500).

[10] Mecmûu’l- Fetâvâ, İbn Teymiyye, c.10 / 340